

СТАНОВИЩЕ

относно кандидатурата на гл. ас. д-р Цветелина Василева

Цветкова

по обявения конкурс за избор на ДОЦЕНТ по Филмов и

телевизионен звук,

от проф. д.н. Божидар Манов

Кандидатката представя за участие в конкурса като хабилитационни трудове два пълнометражни игрални филма („Сбогом Джони“, 2020, 88 мин., реж. Константин Буров; „Блаженият“, 2020, 106 мин, реж. Станимир Трифонов) и един пълнометражен документален филм („Живот от живота“, 2021, 80 мин, реж. Стефан Командарев) .

Веднага прави впечатление, че кандидатката представя съвсем нови филми, отнесени към датата на обявяване на конкурса и приемането на хабилитационните трудове. И то от производствени години 2020 и 2021, когато поради Covid кризата филмовата индустрия въобще и в частност филмопроизводството беше почти замряло или създавано в изключително трудни, дори рискови условия. Подчертавам това, защото както е видно от творческата справка, гл. ас. д-р Цветелина Цветкова не само през този период, а въобще през всичките си професионални години, винаги е работила много активно, дори по няколко продукции едновременно. Но това не е поради някаква всеядна лакомия, а като естествен резултат от дисциплинираната ѝ професионална активност, без това да е за сметка на художествените резултати и качество на филмите, а просто концентрирана работоспособност, паралелно и едновременно с други творчески изяви, както е видно и от приложените научни публикации. Защото тъкмо подобно усилие за осмисляне на пряката професионална производствена работа на звуковия дизайнер (при цялата условност на това

професионално назоваване), то подсказва друго отношение към ролята на звуковата среда в екранните изкуства и друго равнище на творческо присъствие в общия резултат от колективната работа. Това са изначални, дори азбучни принципи, но реалното им прилагане във всекидневната работа винаги прави впечатление при успешен цялостен резултат.

Впрочем, без да е обект на хабилитационните трудове в тази процедура, все пак не мога да не отбележа и не искам да подмина дисертационния труд „Дизайн на многоканалната звукова среда в съвременното кино“ (2020 г.) на кандидатката гл. ас. д-р Цветелина Цветкова, успешно защитен при получаването на образователна и научна степен „доктор“. Защото в този по същество изследователски текст отчетливо се забелязва умението за системно мислене, за структурно селектиране и научно обобщение на конкретната практика. А тъкмо подобни качества имат и приложените към настоящата кандидатура за академичната длъжност „доцент“ публикации от достоверни научни издания, коректно посочени от кандидатката в придружаващото портфолио. Три от тях са конкретно относими за участието в този конкурс: 2 в сборниците „Научни трудове“ том 59 (2020) и том 60 (2021), издадени в Русе; и публикацията в Годишника на НАТФИЗ (2021). Те са пряко свързани с нейната практическа творческа работа, а в случая допълват академичния ѝ профил и аргументират допълнително кандидатурата по този конкурс.

Но все пак като основни хабилитационни трудове кандидатката основателно и аргументирано представя своята професионална работа в посочените по-горе три филма, която е коректно отразена в най-пълнота и достоверна световна база данни в областта на аудиовизуалната индустрия IMDb.

Подборът на избраните три филма, които представят професионалната работа на кандидатката гл. ас. д-р Цветелина Цветкова, разбира се не е случаен. От голямата ѝ филмография (над 60 заглавия) тя разумна е подбрала тъкмо тези три филма не само защото по време са най-близки, създадени непосредствено преди участието ѝ в този конкурс. Но от друга страна, което е

важно именно като конкурсни реабилитационни трудове, те са подчертано различни като вид кино (два игрални и един документален филм), различни като жанрово решение, като сюжетно време, като визуална среда (епоха, декор, костюм), като водеща авторска идея и творческа амбиция, като характеристика на персонажите и други компоненти на екранния разказ. Но в случая по-важно е да отбележим, че тъкмо при тези предпоставени различия и неизбежните отлики в цялостното им художествено решение, тримата режисьори са поканили именно гл. ас. д-р Цветелина Цветкова, отчитайки нейната професионална квалификация, творчески възможности и изграден художествен вкус, за да уплътни общото екранно решение именно с умело вградения звуков дизайн като много важен компонент в комплексното аудиовизуално въздействие. А това е основен, дори концептуален проблем откакто съществува звукът на екрана! Защото добрите професионални режисьори никога не искат „подпльнки“ от някаква музика зад кадъра, или допълващи шумови ефекти във възлови епизоди, или синкопи - акценти в ключови кадри. Те искат и се доверяват на звуков дизайн, който отговаря на неофициалната формула: да работи, без да се натрапва; да звучи, без да се „чува“; или казано с други думи да уплътнява общото въздействие на екрана, без да деформира, измества или „захлупва“ екранния разказ! Изглежда просто като словесна формулировка, но трудно за постигане в реалната практика! Успешен пример в това отношение е творческото решение задкадровият глас във филма „Сбогом, Джони“, за да звучи поразгърнато, по-близо до зрителите и да се отдели от останалия диалог, е разположен не само в централния звуков канал, където обичайно е позициониран диалогът, а по оста ляво - център - дясно. Това е частен детайл от аудиовизуалната цялост на филма, но със своя роля в общото му изграждане. Възможни са и други конкретни примери от подобен характер, които подкрепят и допълват впечатлението от професионалната работа на кандидатката не само в избраните три филма, а и в много от другите заглавия от професионалната ѝ филмография. За някои от тях тя прилага положителни рецензии и отзиви от световноизвестни и авторитетни издания (напр. списание „Variety“).

И в този смисъл - справката за приносите е коректна и разумно съдържана.

В заключение, съобразно с изложените по-горе аргументи смятам, че кандидатката гл. ас. д-р Цветелина Василева Цветкова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ и гласувам ДА.

30 април 2022 г.

Проф. д.н. Божидар Манов